

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

Et Ne Nos Indvcas Intentationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

ET NE NOS INDUCAS IN,
tentationem.

*Ad quid necesse est petere ne in tentationem
inducamur?*

POST peccatum nullū est grauius malum,
quàm periculum peccandi, quod nobis à
tentationibus impendet; quas quidem ten-
tationes cum suscitent Dæmones, qui nun-
quam vel transfuersum digitum à nobis dis-
cedunt; mundus, qui nos circumdat; & caro
domesticus hostis, quem circumferimus, fa-
cilè intelligitur, quam sit necessarium cre-
brò istam petitionem iterare.

Quibus modis tentamur?

Tentare, est experiri & periculum facere.
Hoc ex varia intentione eius qui tentat; va-
rijs modis, nunc rectè fit nunc malè.

Primò, enim tentat quis vt norit, quid in
alio lateat, quo modo examinatur discipu-
lus à præceptore, vt periculum faciat erudi-
tionis. Deus qui omnia nouit, & quem nul-
lum latet secretum, hac ratione neminem
tentat.

Secundò, vt is ipse cum quo agitur, se
nosse discat, & virium suarum vel imbecilli-
tatem, vel robur perspiciat, sic CHRISTVS
Philippum tentauit dicens: *vnde ememus pa-
nes vt hi manducent.*

Tertiò, vt alijs cuiuspiam conditio pate-
fiat: sic coram parentibus fit periculum de
filij eruditione, & eo modo tentauit Deus
Abrahamum, Iob, Tobiam, vt posteritati
horum Sanctorum virtus probaretur.

Matt. 4.

Quartò, vt ad malum inducatur, quo
pacto hostis sui vires quispiam explorat, vt
tentando noceat. Hic modus est dæmonis
ministrorumq; eius, impiorum hominum;
qui etiam dæmon, ab hoc officio, nomen in-
uenit tentatoris, quia in eo omnis eius indu-
stria defudat, vt tentando decipiat, noceat,
perdat.

Quos tentat Dæmon?

Omnes omninò homines, in quibus est
rationis vsus, nemini parcens, nec bonis, nec
malis; & quidem mali, quod tentatoris vo-
luntati semper obtemperent, non sentiunt
tentationis molestiam, tanto peiori loco,
quod in potestate sint immanissimi tyran-
ni, existimantes pacem, cum nulla sit pax im-
pijs. Boni verò, qui tētationibus repugnant,
magnam ex illis molestiam percipiunt, se-
que tutos minimè esse, sed periculosum bel-
lum continenter gerere, facilè intelligunt.

At quibus modis?

Modi quibus homines dæmon aggredi-
tur, tametsi ob innumeras eius artes, lon-
gamque experientiam, & mentis subtilita-
tem, exponi facilè nequeant, constat tamen,
quod

quod aliquando per se ipse adoriatur hominem, sicut Euam, & Christum; alitquando ministros adhibeat mundum & carnem: Et illos quidem per se malis suggestionibus vexat potissimum, qui relicto Mundo, carnem suam cum vitijs & cōcupiscentijs mortificauerunt: Cæteros verò, qui vel magnam habent cum mundo consuetudinem, parumque studij ponunt in reprimenda petulantia carnis, per hæc ipsa solet exagitare.

Et primò quidem more Ducum exercitus, circumiens inuestigat infirmiora loca, per quæ minore negotio possit irrepere; explorat nempe ad quæ vitia magis homo propendeat.

Secundò verò, ea parte obijcit aliquid sensibus, vt passio excitetur, quam ipse pro viribus promouet interno motu: tum magno strepitu adhibitis omnibus machinis impetum facit, vt hominem multitudine hostiũ terreat; hinc Mundus, hoc est, quidquid Mundus habet, insurgit, irrisiones sociorum, indignatio amicorum, exempla praua malorum, improba doctrina Hæreticorum, prosperitas & commoda, aduersitates & pericula. Inde dæmon ipse vitia extenuat, virtutumque nomine in præsent negotio vestit, superbiam honestatem; auaritiam prouidentiam; gulam, discretionem; iram zelum; inuidiam iustum dolorem; luxuriam

xuriam delectabilem recreationem; accedam curam sanitatis, appellitans, virtutes autem habitu vitiorum repræsentat. Hunc impetum fenserunt Iob, Tobias, Antonius & Christus ipse; cuius tamen animam nullus sensus attigit.

Cæterum quia hostis tunc securus pugnat, quando antagonistam armis, quibus se defendat, nudavit, hoc sedulo studet dæmō, ut arma abijciamus, aut in ijs utendis impediamur.

Quæ sunt arma aduersus hunc hostem?

Primò, oratio, à qua conatur abducere turpibus cogitationibus, infidelitate, scrupulis, tedio, &c.

Secundò, bona opera, præsertim consuetudo confitendi & communicandi, quibus obijcit impedimenta, vel occupationum, vel aduentus amici, vel prætextu maioris boni, vel alterius rei, ut vel semel intermittantur: sic enim augentur ei vires, de positis à nobis tantisper armis.

Tertiò, conscientia confessario, viro docto, proboque aperta; quam rem ita male fert dæmon, ut suas suggestiones, & scelestas consilia omnibus modis occultari studeat; ne si prudenti viro detegantur, sola narratione (quod nō rarò euenit) sordescant narranti, doli que earum & fœditas appareat; vel

fano

fano consilio repellantur, & in posterum caueantur.

Quartò, humilitas, quæ vt internum gratiæ fructum conseruat, ita terrori est atque inuisa superbo dæmoni, qui quærit vt garrulitate, ad Euæ exemplum aliquid effutias & iactes, quo gratia humilitateque spolieris.

*Vt ab omni tentatione simus immunes
petimus?*

Non vult hoc nos petere Dominus, propter multas tentationum vtilitates, quæ sunt primò imbecillitatem nostram agnoscere, in humilitate conseruari, à Deo que auxilium flagitare.

Secundò, Naturam, vires & artes Dæmonis intelligere, ad nostram aliorumque institutionem.

Tertiò, Peccata vitare, quibus subministrantur aduersario arma; sectarique virtutes quibus adimuntur.

Quartò, semper in acie stare paratos ad pugnam, quia aduersarius nunquam dormiens circumit querens quem deuoret.

1. Pet. 5.

Quintò, Post certamen & victoriam coronari, & triumphare; *nemo enim coronabitur, nisi qui legitime certauerit.* Vult autem Christus nos esse sollicitos, ne in tentationem inducamur, hoc est ne à tentatione absorbeamur & superemur.

1. Tim. 2.

An Deus aliquando ducit in tentationem?

Dicitur Deus in tentationem inducere, non quod ad peccatum hortetur, aut quemquam impellat; sed primò quidem, quod nos sua gratia prior ipse à nobis desertus, deferens, vel ad tempus pro nostra instructione, humilitate, maioriq̄ sollicitudine, deflituens, patiat̄ur in potestatem venire Diaboli, qui paratus ad deuorandum, expectat folius Dei ab anima discessum, sicut lupus discessum pastoris, & canis, vt inuadat relictam ouiculam.

Secundò, quia multis beneficijs nos ornat, quibus vitio nostro, ad interitum nostri ipsorum quandoque abutimur, quo modo dixit Poëta, Perdit patrum indulgentia natos.

Expone ergo quid hoc loco petamus?

Primò, Gratiam, ne aliquando consentiamus peccato, sed si tentari nos volet Deus, *1. Cor. 2.* faciat etiam cum tentatione prouentum, vt possimus sustinere.

Secundò, Ne occasionem demus, vt merito à Deo deseramus: vel superbia vt *Gen. 3.* Eua, vel præsumptione, vt *Mat. 26* Petrus, vel alia quauis ratione.

Tertiò, Vt si vitio nostro in peccatum aliquod lapsi fuerimus, ne cor nostrum, instar *Exod. 7.* Pharaonis induret; sed statim emolliat atque conuertat, vt resipiscamus.

Quar-

Quartò, Vt beneficia quibus abutere- *Dan. 4.*
mur, à nobis auferat, & cum Nebuchodo-
nosore potius abijciat, & faciem nostram ig-
nominia repleat, quam vt à nobis diuinam
suam maiestatem offendi patiatur.

Quintò, Vt vires & impetum Dæmonis
frangat, infirmitatesq; nostras sanct, ne inde
arma Dæmoni, ad nos prosternendos sub-
ministrentur.

Sextò, Vt perseuerantiam largiatur in
bono, omnesq; peccatorum occasiones
remoueat.

Fructum collige.

Discimus hominis vitam militiam esse *Iob. 7.*
super terram, quodq; bonos milites decet in
ciuitate ab hostibus cincta, id nobis imitan-
dū; itaq; Primo consilia, mentemq; aduer-
sarium peruestigemus, quid verbis, factif-
que intendat exploremus; quia enim ange-
lus satanæ in angelum lucis, nō rarò se trans-
figurat, hōc modo intelligemus esse impias *2. Cor. 11.*
dæmonis suggestiones, si per illas à Deo nos
alienores fieri cognoscamus, hōc est, si in ho-
mine pio, quietem internam perturbent, in-
tellectui tenebras offundant, feruorem de-
uotionis minuunt, ad sancta exercitia ora-
tionum, confessionis, communionis, & alio-
rum huiusmodi minus aptos reddant; & de-
nique si animum ad externa solito magis
abducant.

Secundò, Portas istius castrì nostri vigilantissimè custodiamus, hoc est, sensus & linguam, ne quid irrepat, quod animam lædat, aut efferatur per inanem sermonem, quod ad munitionem pertineat.

Tertiò, Vt domesticum hostem, qui fœdus cum externis aduersarijs dæmone, & mundo iniuit, ceu notum proditorem, mortificemus, carnem dico cum vitijs & concupiscentijs.

Quartò, Vt in ducem nostrum Christum continenter intueamur, eius auxilium imploremus, magna fide, in eū speremus, omnia nobis de eius viribus, bonitate & charitate promittamus.

Quintò, Tametsi aduersarius quandoq; magno impetu insultet, varijsq; partibus ac modis nos adoriatur; Mundi irrisionibus, aut conuitijs, clamores excitet, inopiam minetur, mala exempla proponat, improbos Doctores submittat, nihilque intentatum relinquat, nihil nos vel terreamur, vel moueamur, sed forti animo in pugna perstemus; & libidinosas quidem tentationes, declinando occasiones, excutiendoq; impuras cogitationes superemus: cæteras verò, contrarijs virtutum officijs, superbiam humilitatis, iracundiam mansuetudinis; gulam temperantiæ; in ipsis quoque medijs peccandi occasionibus, luctantes vincamus. Ea est

est enim conditione fatanas, vt semel fortiter prostratus, debilitetur viribus, minusque sequentibus pugnis, quam primo insultu possit.

Sextò, vt dæmonis occultas suggestiones, viro prudenti, atque experto, candidè aperiamus, eiusque consilio vtamur, tametsi vel exiguitas rei, vel fœditas pudorem fortassis iniiciat; hostium enim consilia manifestanda sunt illi, qui loco Christi Ducis in hoc bello te dirigit, superiori inquam, confessorio, aut viro in hac arte perito & exercitato.

SED LIBERA NOS

à malo.

Hæc petitio cur vltimum locum obtinet?

PRimo, Quia videtur complecti summam præcedentium petitionum, quibus rogamus partim quædam mala à nobis propulsari, partim bona concedi; quibus carere malum est ingens.

Secundò, Quia inter mala sunt illa minima: quæ nobis plus molestiæ exhibent; nempe calamitates & miseriæ, quas etiam Christus vltimo loco collocavit in oratione sua iturus ad passionem; *Rogo vt serues eos à malo. IOAN. 17.*

Ob has duas prædictas rationes, populus in Missæ sacrificio, hanc petitionem profert, tum vt approbet quæcunque à Sacerdote in

I 5 præ-